

»proti příkázání« ohlášeného nároku Spořitelniho a záloženského spolku v B. v souvislosti s jeho dalším odůvodněním plyne, že odpor jest namířen proti jsoucnosti této pohledávky, jinak by neměl významu poukaz na exekuční věc E 728/23, kde byly veškeré ohlášené pohledávky kryty a zbyla hyperocha. Stejně lze však míti za to, že popřena byla takto i výše pohledávky a její pořadí. Nehledíc však ani k odůvodnění vzneseného odporu při roku rozpočetním, byl zkrácený zadní věřitel oprávněn uplatňovati, byť by i teprve v rekursu, nezákonnost příkázané pohledávky v případě, že porušen byl nuticí předpis zákona. Tento případ nastal a měl proto k výtce nezákonnosti příkázání pohledávky přihlížeti i soud rekursní. Zcela právem poukazoval v té příčině rekurent k tomu, že dle knihovního stavu nejsou úroky, před 1. září 1923 vzniklé, zástavním právem zajištěny (§ 14 knih. zák.) a že tedy prvý soud neměl již po zákonu bez ohledu, byl-li podán odpor čili nic, úroky před 1. zářím 1923 věřiteli přikazovati. Ohledně požadovaných a soudem první stolice přikázaných úroků od 1. ledna 1922 do 1. září 1923 byl tedy zřejmě porušen velicí předpis Šu 213 a Šu 216 odstavec čtvrtý ex. ř., předpokládající nárok z veřejných knih zřejmý, a nemá z této příčiny místa § 234 ex. ř., obmezující rekursní právo věřitelovo. Pokud se týče úroků od 1. září 1923 na základě dlužního úpisu z téhož dne právem zástavním zajištěných, byl arcíť na místě odpor podle Šu 213 ex. ř., popřel-li zadní věřitel nárok tento co do jeho existence a výše, což se také způsobem shora již uvedeným stalo. Tento odpor byl také opodstatněn, neboť z exekučních spisů E 728/23, jichž se odporovatel dovolával, plynulo, že úroky od 1. září 1923 až do dne příklepu v tomto předcházejícím dražebním řízení, t. j. do dne 25. října 1923 skutečně přikázány byly, že také celá jistina i s ostatními vedlejšími nároky došla krytí, takže od onoho dne příklepu další úroky z kapitálu již plynouti nemohly, vyjma arcíť podíl z požitků, vzešlých uložením nejvyššího podání po příklepu. Nárok Spořitelniho a záloženského spolku v B. na příkázání úroků od 1. ledna 1922 do 20. září 1924 jest tedy, vyjma úroků za dobu od 1. září 1923 do 25. října 1923, prvním rozvrhovým usnesením (E 728/3) již přiřknutých, neodůvodněným a měl tudíž jednak důsledkem odůvodněného odporu, pokud se týče rekursu býti zamítnut. Pokud se tak nestalo, je dovolací rekurs zadního věřitele Matěje K-a, na kterého se následkem odpadnutí popřené předcházející pohledávky z nejvyššího podání za prodané vložky ještě dostane (§ 213 ex. ř.) odůvodněn a bylo mu vyhověti. Útraty dovolacího rekursu nese však rekurent sám, neboť v řízení rozdělovacím (§§ 209—236 ex. ř.) se náklady na prostředky opravné nepřisuzují. (Srovnej k tomu jud. čís. 201 býv. víd. nejv. s., čís. 1464 úř. sb.).

Čís. 4967.

. Obecním statkem jsou nemovitosti, jež jsou sice ve vlastnictví obce, na nichž však podle platných pravidel obecního zřízení jest vyhrazeno určité třídě občanů zvláštní poživací právo. Užívání pozemků mohlo býti založeno také zvláštní písemní smlouvou.

Žádost o výmaz dle zákona ze dne 17. července 1919, čís. 421 sb. z. a n. nemusí býti usnesena v obecním zastupitelstvu, nýbrž stačí opatření starosty dle §u 57 ob. zřiz. Lhostejno, že k výmazu nesvolilo okresní zastupitelstvo.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1925, R I 151/25.)

Soud první stolice zamítl žádost obce S. v okrese N. v Čechách, by byla vymazána poživací práva starousedlíků ve vložce čís. 203 ve smyslu §u 5 zákona ze dne 17. července 1919, čís. 421 sb. z. a n., ježto žádost jest jednak opožděnou dle §u 6 zákona, jednak dle smlouvy tržové ze dne 31. března 1899 bylo užívací právo vykoupeno od vlastníků usedlostí, tam jmenovaných, za 300 zl., tak že se ustanovení §u 5 zákona na toto užívací právo nevztahuje a také nadřízená okresní správní komise v N. s výmazem těchto užívacích práv nesouhlasí. Rekursní soud vyhověl žádosti obce S. Důvody: Jedná se o výmaz poživacích práv ve smyslu §u 5 zákona ze dne 17. července 1919, čís. 421 sb. z. a n. Návrh obce na výmaz takovýchto práv není v tomto zákonném ustanovení vázán na určitou lhůtu, lhůty §u 6 cit. zákona týkají se však poměru docela jiného, totiž, když byl již proveden převod nemovitostí do vlastnictví podílníků, oč se tu však nejedná a nemohou proto také ony lhůty býti vztahovány na případy §u 5 cit. zákona. Dle tohoto ustanovení přísluší právo k takovému návrhu obci nebo dohlédacímu úřadu. Není tudíž předepsáno, že by dohlédací úřad musel souhlasiti s podáním návrhu obcí. Pokud první soudce návrh zamítl pro opožděnost a pro nedostatek souhlasu dohlédacího úřadu, rekursní soud tyto důvody zamítnutí za opodstatněné neshledává. Avšak i v ohledu věcném hoví návrh předpisu §u 5 zákona. Pozemků, o které jde, nabyla smlouvou ze dne 31. března 1899 obec S. od obce H. Již ve smlouvě samé jsou pozemky tyto naznačeny jako obecní majetek postupující obce H. Dále se v kupní smlouvě výslovně poukazuje k tomu, že rozhodnutím c. k. zemské komise pro vykupování a uspořádání břemen pozemkových v Čechách ze dne 24. listopadu 1859 bylo schváleno narovnání mezi obcí H. a S. ohledně užívání pozemků těch, zejména jest dovolen příhon dobytka na Blata a že týž příhon vyhrazen jest jako pěšina a vozová cesta pro některé usedlíky v P., dále bylo v témže odstavci ustanoveno, že pro případ rozdělení Blat tento příhon určen jest pro obě obce jako cesta. Z těchto ustanovení rozhodnutí řečené komise tudíž jasně plyne, že pozemky jest považovati za statek obecní ve smyslu §u 287 obč. zák. pokud se týče §u 5 cit. zák. I rozhodnutím zemského správního výboru v Praze ze dne 30. června 1921 bylo uznáno, že tu jde o nemovitosti obecního statku dle ustanovení obecního zřízení a že s pozemky jednotlivých devíti obcí, »Blata« nazvanými, nutno naložiti ve smyslu předpisů zákona ze dne 17. července 1919, čís. 421 sb. z. a n. Jest tudíž navrhuující obec oprávněna, by se dle §u 5 cit. zákona domáhala knihovního výmazu poživacích práv na těchto pozemcích váznoucích. Na tom ničeho nemění okolnost, že kupní cenu 300 zl. za tyto pozemky nezaplatila sama, nýbrž že byla tato cena složena dotyčnými staroused-

lými, neboť kupující strana ve smlouvě trhově nebyli starousedlí, nýbrž obec S. a § 5 cit. zák. nečiní rozdílu v tom směru, jakým způsobem si obec prostředky k nabytí dotyčného obecního statku opatřila.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Zákon ze dne 17. července 1919, čís. 421 sb. z. a n. ustanovuje, že nemovitosti, jež posud tvořily obecní statek, mají býti zachovány obci jako kmenové jmění, a prohlašuje výslovně v §u 2, že práva podílníků, uživatelů obecního statku zanikají bez náhrady, pokud nejsou stanoveny výjimky, a v §u 5, že právo užívací nebo požívací podle ustanovení obecních zřízení na nemovitostech obecního statku: v pozemkových knihách zapsaná, musí (arg. »budťtež«) býti na návrh obce nebo dohlédacího úřadu v pozemkové knize vymazána. Obecní zřízení nemají ustanovení o tom, co jest považováti za obecný statek, avšak vzhledem k §§ 4—6 výnosu ministerstva vnitra ze dne 11. prosince 1850, čís. 13.353 jest rozuměti obecním statkem takové nemovitosti, které jsou sice ve vlastnictví obce, na nichž však podle posud platných pravidel obecního zřízení vyhrazeno jest určité třídě občanů zvláštní požívací právo, rázu veřejnoprávního (srovnej důvodovou zprávu tisk 1317). Trhovou smlouvou ze dne 31. března 1899 koupila obec S. od obce H. od jejího obecního majetku zapsané ve vložce 25 pozemky kat. čís. 1057/1 louku, 1063 pastvinu, 1241 pastvinu a 1242 role v P. za 300 zlatých pro starousedlé občany dle odst. IX. shora zmíněné smlouvy a to pro majitele usedlostí č. p. 1, 2, 3, 4, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 15 a 16 v S., jimž příslušelo držení a požívání a vůbec veškeré užitky na nich, ovšem též veškerá břemena. Pozemky samy byly však do vlastnictví připsány obci S. Vzhledem na § 5 cit. zák. zažádala obec (obecní zastupitelstvo) v S. o výmaz těchto práv požívacích, kteréž žádosti rekursní soud k rekursu starosty obce S. vyhověl, změniv zamítající usnesení soudu první stolice. Tímto usnesením mají se starousedlíci za stíženy, avšak neprávem. Že pozemky shora zmíněné jsou obecním statkem, plyne z uvedené trhově smlouvy a zápisu v pozemkových knihách, kde ve vložce 203 v P. jest za vlastníka zapsána obec S. a kdež jest současně poznamenáno, že majitelům výše zmíněných usedlostí přináleží právo používati těchto pozemků. Názor stěžovatele, že o tom, zda ten či onen pozemek jest obecním statkem, rozhoduje obecní inventář a že mělo býti předložením jeho zjištěno, jsou-li zmíněné pozemky v něm zapsány jako statek obecní, nelze vzhledem na zmíněný zápis knihovní sdíleti. Rovněž nelze sdíleti názor, že § 70 českého obecního zřízení upravuje užívání obecních nemovitostí dle starého zvyku, tedy užívání od nepamětných dob, a že už proto nelze shora citovaného zákona použití na tento případ, kde běží o užívání pozemků, založené na zvláštní písemné smlouvě ze dne 31. března 1899. Touto smlouvou nebylo mezi obcí a majiteli usedlostí, ve smlouvě uvedených, ujednáno požívání oněch pozemků, nýbrž tyto byly zakoupeny obcí, by jim byly dány do užívání jako členům, údům obce, tedy byla jim po rozumu § 70 českého obecního zřízení vyhrazena zvláštní po-

živací práva. Nestal se tedy zápis na základě právního důvodu kotvícího v soukromoprávním poměru, nýbrž jest jeho základem poměr veřejnoprávní, čemuž nevádí, že požívání pozemků bylo poznamenáno v pozemkové knize na základě zmíněné tržové smlouvy, správně však na základě prohlášení obce S. pojatého do této smlouvy. Jelikož práv poživacích stěžovatelé, pokud se týče jejich právní předchudcové, nenabylí z této smlouvy, tím méně nabylí onou smlouvou vlastnického práva, jak v dovolacím rekursu chtějí dovozovati. Vždyť obec jednala jedině svým jménem, třebaš v úmyslu, by takto nabyté pozemky dala jim do užívání. Tvrzení stěžovatelů, že nabylí poživacích práv z důvodu tržové smlouvy, tedy důvodem soukromoprávním, není odůvodněno, jelikož ve smlouvě není takového ujednání a nutno proto mítí za to, pokud důvod soukromoprávní a způsob nabytí nebyl jimi prokázán, že se jim dostalo těchto práv jen jako údum obce (§ 70 čes. obecn. zřiz.), že se tudíž zakládá účastenství na užitečích zmíněných pozemků na veřejnoprávním důvodu. Proto také právem neuznal rekursní soud, že jest žádost obecního zastupitelstva, vzhledem na ustanovení Šu 6 cit. zákona opozděná, jelikož toto ustanovení má na mysli pozemky, kterých nabylí usedlíci na základě právních jednání po prvním srpnu 1914, což se tu rovněž nestalo. Úplně bez důvodů jest dovolací rekurs, pokud tvrdí, že žádost o výmaz nepodala obec, nýbrž jen obecní starosta. Ze žádosti samé již vyplývá, že ji podává obecní zastupitelstvo a jest podepsána starostou, jeho náměstkem a jedním členem zastupitelstva. Bylo-li podání této žádosti v obecním zastupitelství usneseno čili nic, nepadá na váhu, neboť nejde tu o případ Šu 31 čís. 2 českého obecního zřízení, nejednáť se o to, jak se má kmenového jmění obecního užívati, nýbrž o výmaz práv poživacích ustanovených zákonem. Nepřicházejí tu v úvahu ani další ustanovení, příkazující obecnímu zastupitelstvu, aby učinilo usnesení, nýbrž jde o opatření starosty podle Šu 57 českého obecního zřízení »o věcech obecních, ježto k působnosti zastupitelstva nenáležejí« v mezích zákona ze dne 17. července 1919, čís. 421 sb. z. a n. Z toho dále plyne, že nebylo třeba ani usnesení obecního zastupitelstva k podání rekursu. Ostatně bylo dodatečně zjištěno, že bylo většinou hlasů v obecním zastupitelství usneseno a to před podáním žádosti o výmaz, pokračovati v řízení o výmaz užívacích práv a ustanoviti pro tuto věc zástupcem obce Dra Huga G-a, takže dalšího usnášení, i kdyby se za to mělo, že ho jest třeba, má-li býti podán rekurs, ani vzhledem k původnímu usnesení ze dne 21. března 1924 v obecním zastupitelství nebylo třeba. Na věci také ničeho nemění, že okresní správní komise v N. odepřela souhlas k tomuto výmazu, jelikož obecní zastupitelstvo bez ohledu na to, jak se zachová tento jeho dohlédací úřad, jest vzhledem na § 5 cit. zákona i proti vůli a přes nesouhlas jeho povinno (arg. »budťtež«) postarati se o výmaz poživacích práv a o přivtělení pozemků užívaných usedlíky ke kmenovému jmění.

Čís. 4968.

Zákon ze dne 17. března 1921, čís. 121 sb. z. a n., upravující starší smlouvy o těžbě dříví.